

"Bir köy muhtarsız olmaz. Bir iğne ustasız olmaz, sahipsiz olamaz. Bir harf kâtipsiz olamaz, biliyorsun. Nasıl oluyor ki, nihayet derecede muntazam şu memleket hâkimsiz olur?" İzah eder misiniz?

"Bir köy muhtarsız olmaz. Bir iğne ustasız olmaz, sahipsiz olamaz. Bir harf kâtipsiz olamaz, biliyorsun. Nasıl oluyor ki, nihayet derecede muntazam şu memleket hâkimsiz olur? Ve bu kadar çok servet ki, her saatte bir şimendifer gâipten gelir gibi, kıymettar, musannâ mallarla dolu gelir, burada dökülüyor, gidiyor nasıl sahipsiz olur?.."(1)

Bu cümleyi şöyle bir temsil ile izah edelim:

Evinize gittiğinizde mutfakta çok güzel bir yemek ve yanında da mükemmel bir pasta varsa, aklınıza ilk ne gelir; annenize teşekkür etmek değil mi?

Ama yanındaki arkadaşınız dese ki, *"Ya annene boşuna teşekkür etme, bence bu yemek ve bu pasta ya kendiliğinden olmuş ya da şu mutfak içindeki araç ve gereçler kafa kafaya verip bu yemeği pişirip bu pastayı hazırlamışlar."*

Senin arkadaşına tepkin ne olur? *"Be ahmak arkadaşım, böyle güzel bir yemeğin, böyle enfes bir pastanın elbette usta bir aşçısı, beni düşünen şefkatli bir hazırlayıcısı vardır!.."* demez misin?

Hele ki ocağın, kaşığın, bıçağın, tuzun, şekerin kafa kafaya verip yemek ve pasta olmaları daha mantıksız daha komik bir iddiadır.

Şayet sen de ahmak arkadaşın gibi, o yemeği ve o güzel pastayı tesadüfe ya da mutfak araçlarına verirsen, annen sana gücenmez mi, sana gönül koymaz mı, hatta nankörlüğünden dolayı seni cezalandırmaz mı?

Basit bir yemek ve pastayı tesadüfe ve sebeplere veremezken, kâinattaki o muazzam eserleri, sanatları, düzeni, sebze ve meyveleri tesadüfe ya da sebeplere vermek ahmaklık değil de nedir acaba.

İşte bu cümle ile *"Şu kâinat ve içindekilerin bir ustası bir sahibi bir yaratıcısı vardır."* denilmek isteniyor.

---

(1) bk. [Sözler, Onuncu Söz.](#)